

Araştırma/Research

DOI:10.7822/omuefd.652220

OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi /
OMU Journal of Education Faculty
2020,39(1), 104-121

Eğitime Aile Katılımı: Sosyo-Ekonomik Özellikler Etkiliyor Mu?

Hasan TABAK¹

Makalenin Geliş Tarihi: 28.11.2019

Yayına Kabul Tarihi: 06.06.2020

Online Yayınlanma Tarihi: 27.06.2020

Araştırma çocuğu özel okulda öğrenim gören ailelerin eğitime katılımı ilgili görüşlerinin ortaya koyularak gelir durumu ve eğitim giderlerinin eğitime katılıma etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, nitel ve nicel desenlerin birlikte kullanılarak gerçekleştirildiği karma modelin keşfedici sıralı deseninde tasarlanmış çalışmadır. Keşfedici sıralı desen araştırmalarında nitel desenle keşfedilen bulguların nicel olarak sınanması amaçlanmaktadır. Araştırma verileri İstanbul ve Ankara ilinde yer alan özel ortaokul velilerinden (nitel: 13 / nicel: 217 veli) elde edilmiştir. Nitel araştırmanın katılımcılarının hane halkı gelirinin çoğunlukla 10 bin-12 bin Türk Lirası ve okul masrafları dışında çocukların öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için ailelerin ortalama yıllık giderlerinin 9 bin Türk Lirası olduğu görülmektedir. Araştırma verileri, veli katılım görüşme formuyla nitel ve veli katılım ölçeğiyle nicel veri toplama araçlarıyla elde edilmiştir. Nitel veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Nicel veriler ise hane halkı gelirleri ve bazında bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktarların veli katılım görüşleri üzerinde bir farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla çok yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Araştırmada nitel boyutta özel okul velilerinin genel olarak eğitimsiz toplumun yaşamı zor kıldığı ve daha çok ailede alınan eğitimin ileriki yıllarda alacağı eğitim hayatının temelini oluşturacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ebeveynler, okul ve sınıflara katılımı çocuklarının gelişimlerini bizzat yaşama isteklerinin canlı tutulmasıyla olacağını belirtmişlerdir. Okulda veya evde eğitime katılımın olumlu ve olumsuz taraflarıyla ilgili bir veli fazlayla aileler tarafından olumlu bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nicel boyutta ise velilerin eğitime katılım görüşleri toplam puanı, hane halkı gelirlerine ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktara göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları kapsamında başarılı bir aile katılımı programı oluşturmaya yönelik araştırma bulguları bağlamında pratikte karşılığını bulan önerilere ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Eğitime katılım, Aile katılımı, Sosyo-ekonomik ve kültürel özellikler

GİRİŞ

Eğitimde sosyal verimlilik ve eşitlik hedefleri arasındaki etkileşim diğer disiplin ve politika alanlarına nazaran karmaşık değildir. Çok yetenekli bir işgücünün ekonomik refahın artırılmasında önemli olduğunu teorik ve politika yapıcılarının insan sermayesinin ekonomik büyümeye katkısı vurgularından çıkarmak mümkündür. Aynı zamanda fırsat eşitliği ve daha kapsayıcı bir toplumla ilgili sosyal hedeflerden soyutlamak çok zordur ve birçokları için eğitim sisteminin önemli bir amacı vatandaşlığı ve topluma aktif katılımı teşvik etmektir. Bu katılıma yakınan sorumlu olarak aileleri

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Aksaray Üniversitesi, hasantabak@aksaray.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3923-5133>

Tabak, H. (2020). Eğitime aile katılımı: sosyo-ekonomik özellikler etkiliyor mu?. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 104-121. DOI: 10.7822/omuefd.652220

içine almaktadır (Corak, Lipps & Zhao, 2004). Eğitim sisteminde ebeveyn katılımının tüm çocuklar için eğitim çıktılarını iyileştirmede kritik öneme sahip olduğuna inanmak gerekmektedir. Ebeveynlerin zamana ve etkinliklere katkısının okulların çeşitli eğitim hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmasında büyük yarar sağladığı düşünülmektedir. Her ne kadar eğitim ve öğrenme ortamlarının okul ve sınıf olduğu düşünülse de müfredatın edindirdiği kazanımların uygulama alanı sadece okullar değil aynı zamanda öğrenme sürecini kolaylaştıran okul dışında bir kültürel ortam yaratarak bu etkinlikleri güçlendiren aile ortamlarıdır (Robinson & Harris, 2014).

Öğretmenler aile katılımı tanımlamalarını okul ve ev olmak üzere iki zemin üzerinde yapmaktadırlar. Ancak her ne kadar ev temelli ebeveyn katılımı eğitim sürecinin önemli ve hayati bir bileşeni olarak algılansa da öğretmenler evde ebeveyn katılımının hem çocuklar hem de öğretmenler için olumlu yanlarının yanında engel veya olumsuz (yanlış temellendirilmiş bilgi, okuldaki öğrenmelerin evde kavram yanlışlarına dönüştürülmesi vb.) olarak gördüğü durumları da belirtmektedir (Lawson, 2003). Ebeveyn katılımı terimi okul işlevlerine katılarak ve okul yükümlülüklerini yerine getirerek (örneğin ebeveyn-öğretmen konferansları) çocuklarının okullarını desteklemelerini ifade etmektedir. Ayrıca aileler çocuklarının okul çalışmalarını geliştirmelerine yardımcı olma konusunda daha fazla ilgi çekici ortamların oluşturmasından da sorumluk sahibidir. İstenen davranışı modelleyerek (zevk için kitap okuma gibi) ev ödevlerini izleyerek ve çocuklarını evde eğiterek katılımı aktif hale getirebilirler (Cotton & Wikelund, 1989). Aile katılımı, genellikle ebeveynlerin veya bakıcıların çocuklarının eğitimine yaptığı yatırım olarak tanımlanabilir. Bakım verenlerin bu yatırıma bağlılıklarını gösterebilecekleri okulda gönüllülük; çocuklara ödevlerinde yardımcı olmak; okul işlevlerine katılmak; çocuğun sınıfını ziyaret etmek; çocuğun haftalık planlarını gözden geçirme; diğer ebeveynlerle okul hakkında konuşma ve çocuğun öğretmeni ile konuşma; okul ve sınıfla uzmanlık veya tecrübe paylaşımı ve okuldaki liderlik rollerini üstlenmek ve karar alma sürecine katılmak gibi çeşitli yollar vardır (DePlanty, Coulter-Kern & Duchane, 2007; LaRocque, Kleiman & Darling, 2011).

Aile Katılımı ve Gelir Durumu Bağlantısı

Aile katılımında okul dışı öğrenme ortamlarının oluşumu ailenin destekleyici aktivite ortamları ve ev ortamında ilgi alanlarının zenginliğiyle doğru orantılı gerçekleşmesi ise ailenin sosyo-ekonomik durumuyla yani bu ortamı oluşturabilme potansiyeline bağlıdır. Aksi halde aile katılımı salt olarak okulda verilen ödevlere yardımcı olmanın ötesine geçememektedir (Epstein, 1987). Won Kim'in (2018) meta-analiz araştırması gelişmekte olan ülkelerde hedef ve aile-okul-topluluk ortaklıklarının düşük olduğunu vurgulamaktadır. Ancak gelişmekte olan ülkelerde, sosyoekonomik, demografik, politik ve tarihi dinamiklerin değişkenliği nedeniyle katılımı genişleme eğilimi görülebilmektedir. Diğer taraftan Yenipınar ve Yıldırım (2017) ise mesleğinizden dolayı elde ettiğiniz geliriniz olmasaydı, hayat standardınız ne düzeyde etkileneceği sorusuna katılımcıların yaklaşık beşte üçü çok etkileneceğini belirterek sosyo-ekonomik özelliklerin önemine vurgu yapmışlardır. Desimone (1999) gerçekleştirdiği araştırmada ise lise sonrası eğitim planları düşük gelirli öğrenci ve aileleri için önem taşımadığı ancak orta gelirli öğrenciler için başarının artmasını önemsedikleri sonucunu ortaya çıkarmıştır. Düşük gelir grubunda ki öğrencilerin ailelerin eğitime katılımı düşük düzeyde kalırken orta gelirli ailelerin eğitimden beklentileri artması nedeniyle katılımı artabilmektedir. Bu gelir ile eğitime aile katılımı arasında pozitif ilişki olduğu söylenebilir (Thomas, 2002). Sekizinci sınıf öğrencilerinin ebeveynlerinin ev ödevlerinin katılımı hakkında gerçekleştirilen araştırmada, öğrencilerin çıktılarını (başarı) aile eğitim geçmişi ve gelir durumu, ailenin ev ödevlerine katılım düzeylerine aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Dumont, Trautwein, Lüdtke, Neumann, Niggli & Schnyder, 2012). Türkiye'de aile kökenli özelliklerin eğitime katılım üzerindeki etkileri araştırmasında ise ilköğretim ve ortaöğretim eğitim kademesinde ailenin eğitime katılımını, anne eğitim düzeyinin düşük, hanehalkı geliri düşük, dörtten fazla kardeş, annesi yasal yaşın altında evlenmiş, anne erkekler tarafından alınması gereken önemli kararlar kabul eder ve annenin Türkçe konuşmaması değişkenleri etkiliyen faktörler olarak

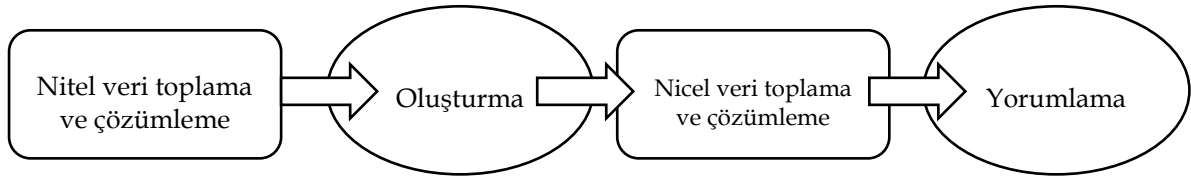
sıralanmaktadır. Bu nedenle gelir durumu ailenin eğitime katılımını etkileyen değişkenlerden biridir (Smits & Hoşgör, 2006).

Türkiye’de aile katılımı araştırmalarının okullarda okul aile birlikleri ve yönetimi (Akbaşlı & Kavak, 2008; Bayrakçı & Dizbay, 2013; Gökçe, 2000; Özbaş & Badavan, 2010; Yıldırım & Dönmez, 2008), okul çevre ilişkisi (Çalık, 2007), velilerin okul imajı (Bakioğlu & Bahçeci, 2010), öğrenci-veli-okul sözleşmesi (Ereş, 2010), aile katılımı ve öğrenci başarısı ilişkisi (Gül, 2007; İpek, 2011; Keçeli-Kaysılı, 2008) odaklandığı dikkati çekmektedir. Ayrıca ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yönetici görüşleri (Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010; Güçlü, Şahin, Tabak Yavuz & Sönmez, 2016; Lindberg, 2014; Ünal, Yıldırım & Çelik, 2010), aile katılımında Dünya ve Türkiye çalışmaları (Kocabaş, 2016) ve okul öncesi eğitim ve özel eğitim kurumlarında aile katılımı (Bayraktar, Güven & Temel, 2016; Çakmak, 2010; Gül, 2007; Keçeli-Kaysılı, 2008; Sucuoğlu, 1996; Şahin & Özbey, 2009) gibi konular sıklıkla çalışılan konular olduğu söylenebilir. Ancak eğitime katılım üzerinde gelirin etkisi (Smits & Hoşgör, 2006; Tomul, 2007) konusuna odaklanan çok sayıda araştırma bulunmamaktadır. Aile, eğitimin öğrenme ortamı olarak okul ve sınıfta kontrol edemediği ancak eğitimin bir boyutudur (Tabak, 2019). Bu nedenle ailenin eğitime katılımının derinlemesine irdelenerek ortaya koyulması gerektiği düşünülebilir. Ailenin eğitime katılımını etkileyen aile gelir durumu ve eğitime harcadıkları giderlerin ulusal düzeyde araştırma eksikliği dikkate alınarak bu çalışmada ailelerin eğitime katılımına etkisi ve velilerin önerilerini belirlemek temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu temel amaç bağlamında çocuğu özel okulda öğrenim gören ailelerin i) eğitime katılımın önemi, okuldan arda kalan sürelerde eğitimine katkı amaçlı neler yaptıkları ve okul-sınıflara nasıl dahil olabilecekleri görüşleri, ii) eğitime katılım görüşlerinin hane halkı gelirlerine göre farklılaşma sonuçları, iii) eğitime katılım görüşlerinin bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirme giderlerine göre farklılaşma sonuçlarını ortaya koymak alt amaçları belirlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel ve nicel desenlerin birlikte kullanılarak tasarlandığı karma desenli çalışmadır. Araştırma alt amaçlarının cevapları karma desen araştırmalarından keşfedici sıralı desen yönteminde aranmıştır. Keşfedici sıralı desen araştırmalarında Nitel desenle keşfedilen bulguların nicel olarak sınanması amaçlanmaktadır (bkz şekil 1 / Creswell, 2017). Bu doğrultuda velilerin eğitime katılımın önemi, okuldan arda kalan sürelerde çocukların eğitimine katkı amaçlı neler yaptıkları ve okul ve sınıflara nasıl dâhil olabildiklerinin nitel görüşleri elde edilmeye çalışılmıştır. Sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler keşfedilerek devamında eğitime katılım görüşlerinin hane halkı gelirleri ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirme giderlerine göre farklılaşma durumu incelenerek nicel sonuçlarına ulaşma hedeflenmiştir.

Şekil 1. Keşfedici sıralı desen görseli

Çalışma Grubu

Araştırma verileri Türkiye'nin İstanbul ve Ankara ilinde yer alan özel ortaokullarda öğrenim gören öğrenci velilerinden elde edilmiştir. Araştırmanın deseni karma modelde tasarlandığı ve yapısı öncelikle nitel sonrasında nicel verinin toplanması kurgusunda olması nedeniyle araştırmada yer alan katılımcılar amaçlı örnekleme tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılarak 13 veli belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme evrenin soruna en uygun bir kesimini almayı hedeflemektedir. Amaçlı örnekleme sınıflaması içerisinde maksimum örnekleme ise problemin kendi içerisinde benzeşik ama farklı durumların bir araya getirilmesidir. Temel amaç farklı gruplardan ortak görüşleri ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nitel verilerin toplanması sonucunda irdelenmesi planlanan sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler kapsamında kolay ulaşılabilir 217 veliye ölçek uygulanarak nicel veri elde edilmiştir. Karma desenli araştırmalarda nitel ve nicel veriler aynı katılımcılardan toplanabilmektedir (Creswell, 2017). Bu nedenle araştırmada nitel verilerden hareketle nicel verinin kapsamı ve değişkenleri aynı katılımcılar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Nitel araştırmanın katılımcılarının ($n:13$) anne ($n: 5$) ve babaların ($n: 3$) büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans mezunu olduğu dikkati çekmektedir. Ayrıca hane halkı gelirinin çoğunlukla 10 bin-12 bin Türk Lirası ve okul masrafları dışında çocukların öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için ailelerin ortalama yıllık giderlerinin 9 bin Türk Lirası olduğu görülmektedir. Son olarak ise çocukların öğrenmelerini güçlendirmek amacıyla ailelerin çoğunlukla test çözmelerini sağlama ($n: 12$), elektronik öğrenme portallarına üyelik ($n: 12$), özel ders almasını sağlama ($n: 11$), anne veya babayla ders çalışma ($n: 9$), sergi, müze, sinema ve tiyatro faaliyetleri ($n: 8$), kitap okumu ($n: 7$), enstrüman çalmalarını teşvik etme ($n: 5$), birlikte spor yapma ($n: 4$) ve sosyal sorumluluk projelerinde bulunmalarını sağlama ($n: 4$) yapmalarının yanında nadiren ise ülke-şehir gezileri ($n: 3$), yaratıcı düşünceyi destekleyen oyun, oyuncak ve kitaplar edinmelerini sağlama ($n: 1$) veya yeni öğrendiği bilgiler ile ilgili gerçek hayat örnekleri vermek ($n: 1$), deney yapma ($n: 1$) faaliyetlerine başvurduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1.

Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Değişken	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	123	57
	Erkek	94	43
Anne Eğitim	İlkokul	72	33,1
	Ortaokul	40	18,4
	Lise	53	24,4
	Üniversite	52	24,1
Baba Eğitim	İlkokul	54	24,9
	Ortaokul	38	17,5
	Lise	54	24,9
	Üniversite	71	32,7
Çocuk sayısı	1	47	21,7
	2	83	38,2
	3	65	30,0
	4	22	10,1
Toplam		217	100,0

Araştırma katılımcı yarısından fazlasının kadın ($f: 123 - \%57$) kalanının ise erkek ($f: 94 - \%43$) cinsiyet dağılımı gösterdiği görülmektedir. Ayrıca anne eğitim durumunda çoğunluğu ilkokul ($f: 72 - \%33,1$) mezunu baba eğitim durumunda ise farklı olarak üniversite ($f: 71 - \%32,7$) mezunu oldukları

görülmektedir. Ayrıca araştırma çalışma grubunda yer alan velilerin genelde iki çocuklu ($f: 83 - \%38,2$) bir aile olma özelliği taşımaktadırlar.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri (1) veli katılım görüşme formuyla nitel ve (2) veli katılım ölçeğiyle nicel veri toplama araçlarıyla toplanmıştır.

(1) Veli katılım görüşme formu. Özel okul velilerinin eğitime katılımı ile ilgili temel düzeyde düşüncelerini belirlemek amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilerek kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğinin kullanılma nedeni görüşmeden önce araştırmacılar tarafından soruların belirlenmesi ve görüşme esnasında ihtiyaç halinde problemle alakalı merak edilen konuları sorabilme esnekliği sunabilmesidir (Mason, 2002). Ayrıca sorulara verilecek cevapların belir bir düzeyde sınırdan olması nedeniyle de yarı yapılandırılmış form olduğu söylenebilir. Görüşme formu sorularının oluşturulmasında ilgili literatür taranarak 8 açık uçlu sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Görüşme formunda yer alması planlanan sorular ilgili 2 alan uzmanı, 1 ölçme ve değerlendirme alan uzmanı ve 1 dil uzmanı görüşlerine sunulmuş ve çalışma grubunda yer almayan 2 veliye ön uygulama yapılmıştır. Gerek alan uzmanları ve ölçme ve değerlendirme uzmanlarının değerlendirmelerine bağlı olarak gerekse ön uygulamada velilerin görüşleri neticesinde maddelerden bazılarının farklı ifadelerle aynı şeyi ölçmeye çalıştığı gerekçesiyle 5 soruyla görüşme formuna nihai hali verilmiş olup görüşme formu soruları şu şekildedir:

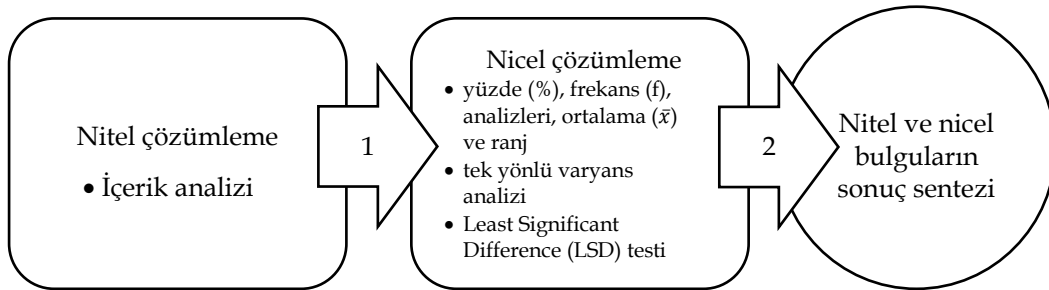
1. Eğitimi neden önemli görmektesiniz?
2. Çocukların zorunlu eğitimi için neden özel okulu tercih ettiniz gerekçelerini açıklayabilir misiniz?
3. Eğitim süreçlerine aile katılımı neden önemlidir?
4. Ebeveynler okullara nasıl dâhil olabilir? Sınıfta aile katılımı için sizi teşvik eden şeylerin neler olduğunu düşünmekteyiz?
5. Ebeveynlerin okulda veya evde eğitim süreçlerine katılımının olumlu ve olumsuz tarafları neler olabilir?

(2) Veli katılım ölçeği. Ölçeğin beşli likert tipi dereceleme biçiminde oluşturulmuş 39 maddesi bulunmaktadır. Ölçekte okul ve öğretmenle iletişim (8 madde), çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme (5 madde), katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi (5 madde), gönüllü aktif katılım (4 madde), çocukla iletişim (5 madde), öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması (4 madde), çocuğun kişilik gelişimini destekleme (4 madde), çocuğun sosyo - kültürel gelişimini destekleme (4 madde) sekiz alt boyut bulunmaktadır. Ölçek maddelerine ilişkin dereceleme 5 seçenekleri her zaman ve hiçbir zaman'da doğru değer olarak küçülecek biçimde yapılandırılmıştır. Velilerin çocuklarının eğitimlerine katılım düzeylerini ölçmeyi amaçlayan ölçek faktör yükleri .442 ile .807 arasında dağılım gösteren 39 maddenin tamamının toplam varyansı açıklama oranı %60.86 olarak hesaplanmıştır (Gürbüzürk ve Şad, 2010a). Ölçeği geliştiren Gürbüzürk ve Şad (2010a) tarafından ölçüt ölçek geçerlilik katsayısı farklı ve benzeri bir ölçek kullanılarak yapılmış ve iki ölçekten aldıkları puanlar arasında pozitif yönde yüksek düzeyde ($r=.880$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ölçekler daha sonra araştırmacıların gerçekleştirdiği çalışmalarda kullanılması farklı gruplarda güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir (Gürbüzürk ve Şad, 2010b; Şad ve Gürbüzürk, 2013). Veli Katılım Ölçeği'nin sekiz faktörlü yapısının doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları sekiz faktörlü modelin iyilik uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Uyum

indeksi referans değerlerine (Schermele-Engel, Moosbrugger & Müller, 2003) bakıldığında ölçeğin sekiz faktörlü yapısının doğrulandığı ($X^2 /sd = 2.45$; RMSEA = .052; CFI = .93; GFI = .96) görülmektedir. Ölçeğin faktörleri için araştırmacılar tarafından hesaplanan güvenirlik katsayıları sırasıyla okul ve öğretmenle iletişim .91, çocuğun dev ve çalışmalarını destekleme .91, katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi .85, gönüllü aktif katılım .89, çocukla iletişim .81, öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması .80, çocuğun kişilik gelişimini destekleme .73, çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme .85 toplamda ise .96 olarak hesaplanarak güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler öncelikle nitel verilerin analizi gerçekleştirilerek araştırma çalışma grubunda yer alan velilerin eğitime aile katılımıyla ilgili temel düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Sonrasında ise sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik değişkenler kapsamında veli katılım leği uygulanarak nicel analiz gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular araştırma problemi doğrultusunda sonuç bölümünde sentezi sağlanarak tartışılmıştır.

Şekil 2. Keşfedici sıralı desene göre veri analizi basamakları

Nitel veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel kaygı araştırmanın problem durumuna ışık tutabilecek verilerin araştırma sistematığında bir araya getirilerek katılımcıların görüşlerini derinlemesine incelemektir (Mason, 2002). Ayrıca nitel veri toplama aracıyla toplanan verilerin analizi, öncelikle bilgisayar ortamına aktarılması sonrasında benzer görüşlerin bir araya getirilerek analiz edilme aşamalarını kapsamaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan veliler V1, V2 gibi kod isimleri takılarak ifade edilmiştir.

Nicel veriler, analiz aşamasına geçilmeden önce SPSS-24 paket programına aktarılan veriler eksik, hatalı değer ve aykırı değer açısından incelenerek analize tabi tutulmuştur. Analiz sonucunda eksik veya hatalı girilen değer bulunmamıştır. Veri setinde yer alan 244 veli 27'si aykırı değer olduğu için çıkarılmış, 217 veliden toplanan veriler değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada öncelikle katılımcıların demografik özelliklerini belirleyebilmek için yüzde (%) ve frekans (f) analizleri ve görüşlerin temel istatistiklerini yapabilmek için ortalama (\bar{x}) ve ranj analizleri uygulanmıştır. Araştırmanın alt problemleri kapsamında hane halkı gelirleri bazında bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktarların veli katılım görüşleri üzerinde bir farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. Ortaya çıkan farklılıklar ise Post Hoc karşılaştırma yöntemlerinden LSD (Least Significant Difference) testi sonuçlarına bakılmıştır. Fark testinin kararı, veri setinin normal dağılım göstermesi, homojen yapıda olması ve uygun byklğinde olmasına bağlı olarak verilmiştir. Verilerin analizi .05 anlamlılık düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırma karma yöntemin keşfedici sıralı deseni kullanılarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle araştırma kapsamında elde edilen verilerin sırası velilerin eğitime katılımın önemi, okuldan arda kalan sürelerde çocukların eğitime katkı amaçlı neler yaptıkları ve okul ve sınıflara nasıl dâhil olabildiklerinin nitel görüşleri keşfedilmeye çalışılmıştır. Sonrasında ise sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler keşfedilerek eğitime katılım görüşlerinin hane halkı gelirleri ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirme giderleri nicel bulgularla olarak ele alınmıştır. Ortak problem üzerinde farklı yaklaşımlarla elde edilen veriler araştırma desenine uygun olacak şekilde öncelikle nitel sonrasında nicel bulgular sunulmuş ve eğitime aile katılımının sosyo-ekonomik özelliklerden etkilenme durumları üzerinde keşfedici çıkarımlar yapılmıştır. Bu nedenle araştırma bulguları öncelikle nitel sonrasında ise nicel bulgular ayrı ayrı keşfedilerek sonuç bölümünde sentezi sağlanmıştır.

Nitel Bulgular

Özel okul velilerinin genel olarak eğitimi neden önemli bulduklarını ve özel okul tercih nedenlerine verdikleri cevapların eğitimsiz toplumun yaşamı zor kıldığı ve daha iyi ve güvenli olması şeklinde açıklamaktadır. Diğer taraftan değişen teknoloji ve sosyal yaşama ayak uydurabilmek için eğitimin önemini vurgulayan veliler çocuklarına daha iyi bir eğitim sunabilme ve geleceklerini inşa etme kaygısıyla özel okulu tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Genel doğrultuda bir veli V5: *“Öncelikli olarak insanların kendini geliştirmesi, iyi bir birey olması, topluma faydalı bir insan olarak yetişmesi ve sonrasında da kendine uygun bir meslek sahibi olabilmesi ve iyi bir yaşam sürebilmesi açısından eğitimin çok önemli olduğunu düşünüyorum.”* görüşüyle eğitimin neden önemli olduğunu açıklamıştır. Ancak özel okul tercih nedenleri velilerin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özelliklerine bağlantılı olarak farklılaşabilmektedir. Nitekim veliler özetle yabancı dil öğrenimi, güvenlik, sınıf mevcutlarının az olması ve eğitim kalitesi gibi nedenleri sıralasa da farklı nedenlerde ortaya çıkmaktadır.

V7: Sadece temel derslerle ilgili becerileri sunması değil, sosyal açıdan çocuğumu geliştirmesi, özgüveni yüksek, dışa dönük bir çocuk olarak geliştirmesi, yabancı dil konusunda da daha iyi bir eğitim alabilmesi açısından özel okulu tercih ediyoruz. Ek olarak; ilkököl çağında, özel okulların fiziksel koşullar açısından daha nezih bir ortam sunması ve çalışan bir anne olduğum için eğitimin tüm gün olması da tercihimiz bakımından etkili olmuştur.

Eğitim süreçlerine aile katılımını daha çok ailede alınan eğitim ileriki yıllarda alacağı eğitim hayatının temelini oluşturacağı yönünde bir düşünceye dayandığı genel bulgusu dikkati çekmektedir. Ancak buna karşın;

V8: Çocukların eğitimleri sadece okulda geçirdikleri sürede tamamlanmıyor. Okul sonrasında; okulda edinilen bilgilerin pekiştirilmesi açısından ailenin desteğinin önemli olduğunu düşünüyorum. Ek olarak; okul dışı aktiviteler (sinemaya, tiyatroya gitmek, turistik ve tarihi yer ziyaretleri vs. gibi) çocukların gelişimi açısından çok önemli. Ayrıca, çocukların gelişimi için aileden gördükleri, tecrübe ettikleri, örnek aldıkları davranışlar kritik. Örneğin, kitap okuma alışkanlığı gibi bazı güzel alışkanlıklar ya da tam tersi kötü alışkanlıklar daha ziyade aile içinde ya da ailenin destek ve yönlendirmesiyle kazanılıyor.

görüşüyle eğitime katılımın önemini detaylı bir şekilde ortaya koymuştur. Diğer bir ifadeyle eğitimin temelini aile olduğu okul bilgiyi öğrenme sürecini yürüttüğünü belirtmiştir. Okulda edinilen bilgilerin kullanımı ve pratiğinin okulda yapılması kadar okul dışında aile desteğiyle yapılması büyük

önem arz etmektedir. Ancak buna karşın sadece bir veli eğitimin eğitimcilerin işi olduğu ve ailelerin katılmaması vurgusu dikkati çekmektedir.

Ebeveynler okullara nasıl dâhil olabileceği ve sınıfta aile katılımı için teşvik eden şeylerin başında çocuklar yeni bilgilere meraklı oldukları ve öğrendiklerinde ise heyecan duydukları bu merak ve heyecan durumlarına bizzat yaşama isteği gelmektedir. Dolayısıyla yaşanan heyecanlarını velileri ile paylaşmalarına ortam sağlayan (öğrenci portfolyo sunumu, veliler ile deney, öğrencilerin velilerine öğretmenlik yapacakları dersler, çocukların ürünlerini anlattıkları sergiler vb.) tüm çalışmalarla okul ve sınıfta gerçekleşecek öğrenmelere aile katılımının dahil olabileceği düşünülmektedir. Bir velinin ise okul ve sınıf ortamında aile katılımına yönelik düşüncelerine aşağıda yer verilmiştir:

V10: *Kültürel faaliyetlere bireysel olarak zaman ayırmak zor olabiliyor. İş hayatı, büyük şehrin karmaşası altında plan yapmak zorlaşıyor. Bu tür planlamaları kolaylaştırmak için, okullarda ailelerin de katılım sağlayacağı tarihi ve turistik yer gezileri ya da aile ve çocukların birlikte katılacağı bir takım atölye çalışmaları planlanabilir. Özellikle içinde yaşadığımız şehir için çok fazla planlama yapılabilir. Bu tür etkinlikler uygun bütçeler ile sunulabilir.*

Ancak velilerin büyük bir çoğunluğu ise yapılacak faaliyetlerin çalışma hayatı dikkate alınarak çalışan velilerin bu etkinliklere katılmalarındaki zorluk göz önünde bulundurularak tasarlanmasının daha uygun olacağı düşünceleri dikkati çekmektedir. Bu duruma bir çözüm olarak ise dönem başında, okulda yürütülecek çalışmalar ve planlamalar ailelerle birlikte yapılması önerisinde bulunmuşlardır. Aileler katılımın okul odaklı ve yönlendirmeleriyle olacağı vurguları da dikkati çekmektedir. Çok farklı bir görüş olarak V2 kodlu ebeveyn ailelerin öğrenmeye katılımını: "oğlumla ilgili TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı) döneminde çok zorlandık ergenliğin vermiş oldu hırçınlıkta vardı tabi fakat en çok belirsizlik korkuya dönüştü korku beraberinde hırçınlığı getirdi ve ailenin tüm fertleri strese girdik." tanımlaması ailelerin pragmatist düşündüğünün de bir göstergesi olduğu söylenebilir.

Ebeveynlerin okulda veya evde eğitim süreçlerine katılımının olumlu ve olumsuz taraflarıyla ilgili görüşlerinin çoğunlukla değil benzer sonuçlandığı diğer bir ifadeyle bir veli fazlayla eğitim sürecinin aile katılımının olumlu özellikleri bahsedilmiştir. Bu durumda ailelerin bir kısmı eğitim okulun ve öğretmenlerin ve velilerin okulda gerçekleşecek öğrenmelere karışmaması şeklinde yorumlanırken bir diğer bulgu ise okulda gerçekleşen öğrenmelerin ancak ev ve aileyle zenginleşerek bütünleneceği yönünde olmasıdır. Nitekim eğitimin haricinde çocuğunu özel okula göndermede beklentilerin farklılığını ifaden V6 kodlu veli: "Özel okula vermiş olduğumuz paralar ve karşılığında insan ister istemez beklentiye giriyor. Güzel şeyler olsun istiyorsunuz. Olmayınca hayal kırıklığı ve beraberinde tekrar stres şimdi ne olacak ne yapacağız belirsizliği. Hâlbuki ben eve gelince çocuğumla tekrar ders çalışmak istemiyorum. Birlikte güzel zaman geçirelim sohbet edelim yemek yapalım film seyredelim gülelim istiyorum." Görüşü olumlu ve olumsuz sonuca odaklanmaktan farklı olarak ailelerin öğrenmeye katılımlarında sorumluluk almak istemedikleri vurgusu dikkati çekmektedir. Aileler olumlu görüşlerin içerisinde çocukların öğrendikleri tüm bilgilere hâkim olamayacaklarını ancak araştırma yaparak edindikleri doğruluğu kesin bilgilerle çocuklarına destek olabileceklerini belirtmektedirler. Aynı zamanda bu işin ana aktörü olan öğretmenlerin yönlendirmesiyle işbirliği kurularak olumlu çalışmalar yürütülebileceği görüşleri belirtilmiştir.

*Nicel bulgular***Tablo 2.***Velilerin Eğitime Katılım Görüşlerinin Faktörler Bazında Hane Halkı Gelirlerine Göre Farklılaşma Sonuçları*

Faktör	Gelir**	n	\bar{x}	SS	sd	F	p*	Fark (LCD)
Okul ve öğretmenle iletişim	(1)	24	4,48	,79		1,773	,135	-
	(2)	39	4,13	,74	4			
	(3)	41	4,23	,78	212			
	(4)	68	4,02	,85	216			
	(5)	45	4,28	,78				
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	(1)	24	4,50	,86		2,844	,025	1-4, 3-4, 4-5
	(2)	39	4,14	,86	4			
	(3)	41	4,35	,82	212			
	(4)	68	3,96	1,09	216			
	(5)	45	4,44	,72				
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	(1)	24	4,18	,94		3,601	,007	1-2, 1-4, 3-4
	(2)	39	3,64	1,02	4			
	(3)	41	3,97	1,02	212			
	(4)	68	3,40	1,12	216			
	(5)	45	3,70	,85				
Gönüllü aktif katılım	(1)	24	3,67	1,38		3,932	,004	1-2, 1-4, 1-5, 3-4
	(2)	39	2,83	1,20	4			
	(3)	41	3,02	1,26	212			
	(4)	68	2,49	1,37	216			
	(5)	45	2,71	1,30				
Çocukla iletişim	(1)	24	4,81	,34		,662	,619	-
	(2)	39	4,66	,53	4			
	(3)	41	4,74	,51	212			
	(4)	68	4,67	,41	216			
	(5)	45	4,74	,38				
Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması	(1)	24	4,79	,35		,889	,471	-
	(2)	39	4,56	,46	4			
	(3)	41	4,65	,59	212			
	(4)	68	4,67	,50	216			
	(5)	45	4,71	,48				
Çocuğun kişilik gelişimini destekleme	(1)	24	4,68	,45		1,306	,269	-
	(2)	39	4,41	,54	4			
	(3)	41	4,51	,57	212			
	(4)	68	4,40	,57	216			
	(5)	45	4,48	,62				
Çocuğun sosyo- kültürel gelişimini destekleme	(1)	24	4,40	,84		2,774	,028	1-2, 1-4, 1-5, 3-4
	(2)	39	3,86	,90	4			
	(3)	41	4,17	,96	212			
	(4)	68	3,73	1,13	216			
	(5)	45	3,83	,93				
Veli katılım (toplam)	(1)	24	4,44	,60	4	3,412	,010	1-2, 1-4, 1-5, 3-4
	(2)	39	4,03	,64	212			

(3)	41	4,20	,63	216
(4)	68	3,92	,72	
(5)	45	4,11	,52	

* ≤ .05 / ** (1): 4000-5999TL / (2): 6000-7999TL / (3): 8000-9999TL / (4): 10000-11999TL / (5) 12000TLüstü

Velilerin eğitime katılım görüşleri toplam puanı, hane halkı gelirlerine göre gelir grupları arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4;212)} = 3,412$, $p \leq 0.05$]. Velilerin eğitime katılım görüşleri, çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme, katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi, gönüllü aktif katılım, çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme faktörlerinde anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır [$F_{(4;212)} = 2,844 / 3,601 / 3,932 / 2,774 / 3,412$, $p \leq 0.05$]. Diğer taraftan okul ve öğretmenle iletişim, çocukla iletişim ve öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması ve çocuğun kişilik gelişimini destekleme faktörlerinde anlamlı bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır [$F_{(4;212)} = 1,773 / ,662 / ,889 / 1,306$, $p \geq 0.05$]. Diğer bir ifadeyle velilerin gelir durumu, eğitime katılım görüşlerinin toplamında ve bazı faktörler bazında farklılaşmasına neden olmuştur. Gelir grupları arasında toplam puan farklılık testi sonucunda 1-2, 1-4, 1-5, 3-4 gelir gruplarında farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak gelir durumu yükseldikçe veli katılımı ortalamasının (\bar{x} : (1) 4,44; (2) 4,03; (3) 4,20; (4) 3,92; (5) 4,11) bir gelir durumunda azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Fark olan faktörler bazında irdelendiğinde ise genel olarak benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çocukla iletişim (\bar{x} ranj: 4,81 - 4,67) ve öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması (\bar{x} ranj: 4,79 - 4,56) faktörlerinde ise her ne kadar ortalamalar farklı olsa da istatistiki olarak anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır.

Tablo 3.

Velilerin Eğitime Katılım Görüşlerinin Faktörler Bazında Bir Çocuğun Okul Ortamları Dışında Öğrenme Ve Yaşantılarını Zenginleştirme Giderlerine Göre Farklılaşma Sonuçları

Faktör	Bir çocuk için harcanan miktar (eğitim masrafı haricinde)**	n	\bar{x}	SS	sd	F	P*	Fark (LCD)
Okul ve öğretmenle iletişim	(1)	57	3,98	1,01				
	(2)	63	3,96	,84	4			1-3, 1-4,
	(3)	34	4,31	,59	212	5,082	,001	1-5, 2-3,
	(4)	26	4,43	,56	216			2-4, 2-5
	(5)	37	4,54	,44				
Çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme	(1)	57	4,27	,87				
	(2)	63	3,94	1,11	4			
	(3)	34	4,20	,81	212	2,926	,022	2-4, 2-5
	(4)	26	4,54	,81	216			
	(5)	37	4,45	,71				
Katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi	(1)	57	3,52	1,01				
	(2)	63	3,38	1,13	4			
	(3)	34	3,79	1,02	212	5,040	,001	1-4, 1-5,
	(4)	26	4,23	,79	216			2-4, 2-5
	(5)	37	4,05	,86				
Gönüllü katılım	(1)	57	2,46	1,31				
	(2)	63	2,78	1,28	4			
	(3)	34	2,72	1,37	212	2,925	,022	1-4, 1-5,
	(4)	26	3,17	1,34	216			2-5
	(5)	37	3,33	1,33				
Çocukla iletişim	(1)	57	4,68	,45				
	(2)	63	4,63	,54	4			
	(3)	34	4,71	,42	212	1,782	,134	-
	(4)	26	4,83	,36	216			
	(5)	37	4,83	,24				

Öğrenmeyi destekleyici ortamının yaratılması	ev	(1)	57	4,67	,51				
		(2)	63	4,59	,49	4			
		(3)	34	4,66	,51	212	1,315	,265	-
		(4)	26	4,85	,31	216			
		(5)	37	4,67	,55				
Çocuğun gelişimini destekleme	kişilik	(1)	57	4,36	,64				
		(2)	63	4,43	,55	4			
		(3)	34	4,41	,57	212	2,235	,066	-
		(4)	26	4,73	,32	216			
		(5)	37	4,56	,57				
Çocuğun sosyo- kültürel gelişimini destekleme		(1)	57	3,61	1,13				
		(2)	63	3,81	1,00	4			
		(3)	34	4,11	,88	212	3,970	,004	1-3, 1-4, 1-5, 2-4
		(4)	26	4,38	,74	216			
		(5)	37	4,17	,91				
Veli (toplam)	katılım	(1)	57	3,95	,66				
		(2)	63	3,94	,70	4			
		(3)	34	4,12	,63	212	4,382	,002	1-4, 1-5, 2-4, 2-5
		(4)	26	4,40	,50	216			
		(5)	37	4,33	,56				

* ≤ .05 / ** (1): 2000-3999TL / (2): 4000-5999TL / (3): 6000-7999TL / (4): 8000-9999TL / (5) 10000TL ve üstü

Velilerin eğitime katılım görüşleri toplam puanı, bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktara göre harcanan miktar grupları arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4;212)} = 4,382, p \leq 0.05$]. Velilerin eğitime katılım görüşleri okul ve öğretmenle iletişim, çocuğun ödev ve çalışmalarını destekleme, katılım konusunda velinin kendini geliştirmesi, gönüllü aktif katılım ve çocuğun sosyo-kültürel gelişimini destekleme faktörlerinde anlamlı bir farklılık göstermiştir [$F_{(4;212)} = 5,082 / 2,926 / 5,040 / 2,925 / 3,970, p \leq 0.05$]. Ancak çocukla iletişim, öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması, çocuğun kişilik gelişimini destekleme faktörlerinde anlamlı bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır [$F_{(4;212)} = 1,782 / 1,315 / 2,235, p \geq 0.05$]. Diğer bir ifadeyle velilerin sahip oldukları bir çocuk için okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcadıkları miktar, eğitime katılım görüşlerinin toplamında ve faktörler bazında farklılaşmasına neden olmuştur. Bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktar grupları arasında toplam puan farklılık testi sonucunda 1-4, 1-5, 2-4, 2-5 gelir gruplarında farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak harcanan miktar yükseldikçe veli katılımı ortalamasının (\bar{x} : (1) 3,95; (2) 3,94; (3) 4,12; (4) 4,40; (5) 4,33) birden fazla azaldığı sonucuna ulaşılmış ve dalgalanma dikkati çekmiştir. Fark olan faktörler bazında irdelendiğinde ise genel olarak benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yaratılması faktöründe harcanan miktarlar arasında tek bir grup (2-4) arasında fark çıkmıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma, çocuğu özel okulda öğrenim gören ailelerin eğitime katılımın önemi, okuldan arda kalan sürelerde eğitime katkı amaçlı neler yaptıkları ve okul-sınıflara nasıl dahil olabilecekleri görüşlerini nitel boyutta eğitime katılım görüşlerinin hane halkı gelirleri ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirme giderlerine göre farklılaşma sonuçlarını nicel boyutta belirlemeyi amaçlamaktadır. Elde edilen veriler kapsamında nitel boyutta özel okul velilerinin genel olarak eğitimsiz toplumun yaşamı zor kıldığı ve daha çok ailede alınan eğitim ileriki yıllarda alacağı eğitim hayatının temelini oluşturacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ebeveynlerin okul ve

sınıflara çocuklarının gelişimlerini bizzat yaşamak isteklerinin canlı tutulmasıyla olacağı belirtilmiştir. Ebeveynlerin okulda veya evde eğitim süreçlerine katılımının olumlu ve olumsuz taraflarıyla ilgili görüşleri bir veli fazlayla eğitim sürecinin aile katılımının olumlu bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nicel boyutta ise velilerin eğitime katılım görüşleri toplam puanı, hane halkı gelirlerine ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktara göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aile katılımı daha çok veli toplantılarına katılma veya çocukların eğitim ihtiyaçlarının ekonomik olarak giderme biçiminde anlaşılrsa da eğitime ailenin katılımı çocukların öğrenmelerini kolaylaştırıcı diğer faaliyetleri de kapsamaktadır (Anderson & Minke, 2007; Fan & Williams, 2010). Ebeveynlerin ev ödevlerinin katılımı, aile geçmişi ile eğitim sonuçları arasındaki ilişkiye bağlı olarak değişebilmektedir (Barnett & Baruch, 1987; Pena, 2000). Bu nedenle öncelikle ailelerin eğitime verdikleri önemin tartışılarak aile katılımı konusunun irdelenmesi bütüncül yaklaşımı ifade edebilir. Araştırmada temel olarak özel okul velilerinin genel olarak eğitimi neden önemli bulduklarını değişen teknoloji ve soysal yaşama ayak uydurabilmek için eğitimin önemini vurgulayan veliler çocuklarına daha iyi bir eğitim sunabilme ve geleceklerini inşa etme kaygısıyla özel okulu tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan okulda edinilen bilgilerin kullanımı ve pratiğinin okulda yapılması kadar okul dışında aile desteğiyle yapılmasının önemi görüşünü belirtmişlerdir. Ancak işlevsel olarak ise eğitimin temelini aile olsa de okul bilgiyi öğrenme sürecini yürüttüğü de ifade edilmiştir. Ailenin katılımını etkileyen önemli değişkenlerden biri özel öğretmen davetleridir. Gerek ev ortamında gerekse okul ortamında yapılan bu planlamanın ebeveynlerin katılım davranışlarıyla en güçlü ilişkiye sahip olduğu bulgusu bulunmaktadır. Ancak aile katılımı davet edilme gerekçe ve algılarına göre değişkenlikte gösterebilmektedir. Bu nedenle öğretmenin ikna kabiliyet ve becerisinin katılımında önemli rol oynadığı söylenebilir (Anderson & Minke, 2007). Ebeveyn katılımını artırmak için, öğretmenler ve ebeveynler önce birbirlerinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak ortak bir ebeveyn katılım anlayışı geliştirmeleri beklenmektedir. Geliştirilen anlayış çerçevesinde iletişim ve ilişki kurularak ebeveynin okula, sınıfa ve eğitime katılmaları beklenabilir. Tüm ebeveynlerin ihtiyaçlarını karşılamak veya tüm ailelerin katılımını sağlamak imkânsız olsa da, ebeveynleri katılımını etkileyen faktörleri ihtiyaca dayalı olarak göz önüne bulundurmak ebeveyn katılımının artmasına neden olabilir (Pena, 2000). Velilerin çalışma hayatı dikkate alınarak organizasyonların yapılması özellikle belirtilmiştir. Benzer şekilde Barnett & Baruch'ın (1987) aile katılımıyla ilgili yaptığı araştırmada babanın daha önce çalışıp şuanda işsiz olması durumunda eğitime katılım oldukça düşerek çocuğun başarısı da doğal olarak düşüş trendi izlemektedir. Eşlerin istihdamıyla ilgili dışsal kısıtlamaların bulunmaması durumunda, babaların çocukları ile daha fazla zaman geçirdikleri ortaya koyulmuştur. Ebeveynlerin çocuklarıyla ders dışı etkinliklere katılmalarının, öğrencilerin akademik öz yeterliklerini kolaylaştıran, ebeveynler ve öğrenciler arasındaki ilişkiyi kurmaya yardımcı olduğu söylenebilir. Ancak eğitim kademesi ortaöğretim seviyelerine geldikçe psikolojik ve duygusal açıdan daha bağımsız olarak büyüyen ergenler, kendi başlarına veya akranlarıyla daha fazla zaman geçirmek istemektedirler (Fan & Williams, 2010). Genel olarak irdelendiğinde nitel bulgular literatürde bulunan gerek teorik gerekse ampirik (Anderson & Minke, 2007; Barnett & Baruch, 1987; Fan & Williams, 2010; Pena, 2000) sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Ancak genel bir yanılı olarak aile katılımı sadece çocuğun ödevlerini yapmasını yardımcı olma veya sağlamadan ibaret değildir. Bu anlamda aile okulda benzer şekilde okul ailede gerçekleşen öğrenmeleri bütünleyen sistemler olduğu söylenebilir. Mümkün olduğunca her iki yerde de öğrenmeleri zenginleştirecek fırsat ve imkânın sunulabilmesi ve aile katılımının daha detaylı bir sorumluluk getirdiği düşünülebilir.

Velilerin eğitime katılım görüşleri toplam puanı, hane halkı gelirleri ve bir çocuğun okul ortamları dışında öğrenme ve yaşantılarını zenginleştirmek için harcanan miktara göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Teorik olarak ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça ailenin eğitime

katılımının artması beklenmektedir (Barnard, 2004; Corak, Lipps & Zhao, 2004; DePlanty, Coulter-Kern & Duchane, 2007; Harris & Goodall, 2008; Kocabaş, 2016; Tomul, 2007). Ancak araştırmada gelir durumu yükseldikçe veli katılımı ortalamasının gelir durumuna göre doğrusal bir artışın olmadığı dikkati çekmektedir. Aile gelir durumunun ile kolejde eğitim görme talebi arasında nispeten ilişki bulunmaktadır. Ayrıca ebeveyn geliri ve üniversiteye devam etme arasında da net bir pozitif korelasyon vardır. Bu korelasyon aslında öğrenim ücretlerinin önemli ölçüde artmaya başladığı dönemlerde kendini daha net göstermektedir (Corak, Lipps & Zhao, 2004). Türkiye bölgesel olarak karşılaştırıldığında ülkenin doğusuna doğru gidildikçe aile gelir ortalamalarının azaldığı görülmektedir. Bu nedenle gelir, eğitim alma üzerinde etkisini diğer bölgelere göre düşük olarak kendini göstermektedir (Tomul, 2007). Diğer taraftan iteratürde bir çocuğun okul ve sınıf ortamı dışında öğrenmelerini güçlendirmek için harcanan miktarla aile katılımı arasında pozitif bir ilişkinin olduğu söylenebilir (Barnett & Baruch, 1987; Corak, Lipps & Zhao, 2004; Desimone, 1999; Jeynes, 2011; Tomul, 2007; Won Kim, 2018). Ancak harcanan miktar yükseldikçe veli katılımı ortalamasında dalgalanma dikkati çekmiştir. Bu bağlamda gerek hane halkı gelirleri gerekse öğrenmelerini güçlendirmek için harcanan miktara göre veli görüşleri farklılaşsa da çıkan sonuç literatürle uyumsuzluk göstermektedir.

ÖNERİLER

Başarılı bir aile katılımı programı oluşturma konusunda birçok farklı taraf bulunmaktadır. Bu nedenle tüm sorumluluğu bir tarafa vermek veya yüklemek doğru bir başlangıç olmayabilir. Bu nedenle her bir tarafın daha fazla katılımı teşvik etmek için oynadığı rolü bulunmaktadır. Bununla birlikte, ebeveynlerin yönetişime katılımı ile öğrenci başarısını ilişkilendiren kanıtların bulunmaması, ebeveynlerin okulun karar mekanizmasına dâhil edilmemesi gerektiği anlamına gelmemelidir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular kapsamında okul yöneticisi, öğretmen, aile veya ebeveyn, öğretmen yetiştirme, eğitim sisteminden sorumlu üst düzey yönetici, karar alıcı ve politika yapıcılar başta olmak üzere ilgili taraf ve paydaşlara eğitim ve aile entegrasyonunu sağlayarak eğitime aile katılımını arttırıcı bazı önerilere aşağıda yer verilmiştir:

1. Eğitime aile katılımı tek taraflı bir değişken olmadığı için bu konuda öğretmenlerin eğitimin bir boyutu olarak aileyi eğitime dâhil etmesi beklenir. Ancak bu beklenti sadece veli toplantıları düzenleme değil aile katılımının ne olduğuyla ilgili öncelikle ailelerin farkındalıklarının arttırılması beklenmektedir. Bu farkındalığın arttırılmasına ana rol öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle Öğretmenler, ailelerle birlikte hareket edebilmek için gerekli iletişim becerilerine mesleki gelişim aşamalarını gerek yükseköğretim basamağında gerekse hizmet sırasında tamamlamaları sağlanabilir. Bu doğrultuda ise eğitim fakültelerinde, eğitimcilerin ebeveynleri eğitime nasıl başarıyla dâhil edebileceğini öğretmeyi içeren ders veya herhangi bir dersin içerisinde konuyu işlemeleri sağlanabilir. Bir diğer önemli rol ise öğrencilere düşmektedir. Öğretmenler ebeveynlerin eğitime katılmaları gerektiği noktalarda öğrencilerin farkındalıklarını arttırabilir hatta öğrenciler, ailelerini okulla ilgili faaliyet bilgileri ve katılımında teşvik edici rol üstlenebilirler.
2. Aile katılımını arttırmada okul yönetiminin de bir rolü bulunmaktadır. Okul yönetimi eğitime aile katılımını okul-aile birliği kurmanın ötesinde okul bazında bir ebeveyn katılım kurulunun oluşturulup geliştirilmesi katılımı kolaylaştırabilir. Okul bazında oluşturulan kurullar ülke veya dünya çapında ağlardan oluşabilir. Ebeveynlerin okul bazında veya ülke çapında destek ve bilgilendirme ağları kurmaları sağlanabilir. Kurulabilecek büyük ağlar için kuruluşlardan yardım talep edilebilir. İşletmeler ve toplum kuruluşları gibi okul paydaşları finansal ve

hizmet desteği sağlayabilir. Bu sayede aileler, öğretmenler ve öğrenciler birlikte vakit geçirebilir. Bu tarz girişimler aile katılımını engelleyen sosyo-ekonomik faktörlerin başta dezavantajlı gruplarda giderilmesi açısından önemli bir fon veya kaynak sağlayabilir. Eğitime ailenin uyumu sağlanması halinde roller ve beklentiler daha net hale gelebilir. Sağlanabilecek fonlar sayesinde kurulan anne veya baba okulları ile aile katılımı sağlanabilir. Ailenin katılımı kapsamında farkındalığın artırılması sayesinde çocuklarının akademik, sosyal ve psikolojik gelişimi için bir kaynak olarak hizmet verme yeteneğinin artması anlamını taşımaktadır. Bu bağlamda okulun bir tamamlayıcısı olan ailenin çocuklarla zaman içinde sürekli etkileşime girmeleri nedeniyle daha uzun süreli etki potansiyeli artırılabilir.

3. Toplum içerisinde eğitim ve okulun işlevini olumlu yönde savunan anne ve babalarının sayının artırılması temel anlamda önerilebilir. Hatalı varsayımlar ve kültürel kodların değiştirilerek aile bireylerinin her birinin aslında bir öğretmen rolü üstlenebileceği aynı zamanda aile ekonomisi içerisinde çocuklara bütçe ayrılarak öğrenme fırsatlarının okul dışında sağlanabilmesi ve bu fırsatların neler olabileceği konusunda bilgilendirmenin artırılması önerilebilir. Buradaki temel meselenin okul dışında özel ders alınarak başarıya ulaşılaçağı değil öğrenmenin hayatın içerisinde olduğu ve bu yaşıntının mümkün olan potansiyelde artırılma tutum, niyet ve kabiliyetini ortaya koyulabilir.
4. Eğitime katılımda ekonomik boyutu besleyen bir diğer değişken sosyo-kültürel özellikler olduğu araştırma bulgularında ön plana çıkmıştır. Genel olarak bakıldığında nitelik iş gücü arayışı iş verenler olmak üzere toplumun herhangi tarafları bireylerin eğitimlerinden beklenti içerisinde olduğu bilinmektedir. Bu nedenle ailelerin eğitim düzeyleri de çocuklarının eğitimlerine katılımlarını etkiler bir özellik taşıdığı söylenebilir. Bu nedenle sosyo-kültürel değişkenlerin başında aile eğitim düzeyi gelmektedir. Ebeveynlerin kendi becerilerinin ve güveninin artırılması adına, kendi eğitimlerini ilerletmelerine teşvik edilebilir. Böylece çocukları için gelişmiş rol modelleri sağlamak ciddi bir katılım sağlama aracı olabilir.

KAYNAKLAR

- Akbaşı, S., & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19), 1-21.
- Anderson, K. J., & Minke, K. M. (2007). Parent involvement in education: Toward an understanding of parents' decision making. *The Journal of Educational Research*, 100(5), 311-323.
- Bakioğlu, A. & Bahçeci, M. (2010). Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31, 25-55.
- Barnard, W. M. (2004). Parent involvement in elementary school and educational attainment. *Children and youth services review*, 26(1), 39-62.
- Barnett, R. C., & Baruch, G. K. (1987). Determinants of fathers' participation in family work. *Journal of Marriage and the Family*, 29-40.
- Bayrakçı, M., & Dizbay, S. (2013). Ortaöğretim kurumlarında okul aile birliklerinin okul yönetimine katılım düzeyleri. *Sakarya University Journal of Education*, 3(1), 98-112.
- Bayraktar, V., Güven, G., & Temel, Z. F. (2016). Okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmenlerin aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(2), 755-770.
- Corak, M., Lipps, G., & Zhao, J. (2004). Family income and participation in post-secondary education (IZA DP No. 977). Bonn / Germany. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=491484 adresinden 03.10.2019 tarihinde erişilmiştir.

- Cotton, K., & Wikeland, K. R. (1989). Parent involvement in education. *School improvement research series*, 6(3), 17-23.
- Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş* (Çev. Ed. M. Sözbilir). Ankara: Pegem.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 1-17.
- Çalık, C. (2007). Okul çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: kavramsal bir çözümleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(3), 123-139.
- DePlanty, J., Coulter-Kern, R., & Duchane, K. A. (2007). Perceptions of parent involvement in academic achievement. *The Journal of Educational Research*, 100(6), 361-368.
- Desimone, L. (1999). Linking parent involvement with student achievement: Do race and income matter?. *The journal of educational research*, 93(1), 11-30.
- Dumont, H., Trautwein, U., Lüdtke, O., Neumann, M., Niggli, A., & Schnyder, I. (2012). Does parental homework involvement mediate the relationship between family background and educational outcomes?. *Contemporary Educational Psychology*, 37(1), 55-69.
- Epstein, J. L. (1987). Parent involvement: What research says to administrators. *Education and urban society*, 19(2), 119-136.
- Erdoğan, Ç., & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(3), 399-431.
- Ereş, F. (2010). Öğrenci-veli-okul sözleşmesi üzerine bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(1), 5-24.
- Fan, W., & Williams, C. M. (2010). The effects of parental involvement on students' academic self-efficacy, engagement and intrinsic motivation. *Educational psychology*, 30(1), 53-74.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 204-209.
- Güçlü, N., Şahin, F., Tabak, B. Y., & Sönmez, E. (2016). Türkiye'de Okul Yöneticisi Görevlendirmeye İlişkin Yönetici Adayı Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 51-71.
- Gül, G. (2007). Okuryazarlık sürecinde aile katılımının rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8(1), 17-32.
- Gürbüztürk, O. & Şad, S.N. (2010a, February 4-8). *Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies*. Paper presented at the World Conference on Educational Sciences-WCES 2010, Bahçeşehir University-Istanbul.
- Gürbüztürk, O. & Şad, S.N. (2010b). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 487-491.
- Harris, A., & Goodall, J. (2008). Do parents know they matter? Engaging all parents in learning. *Educational research*, 50(3), 277-289.
- İpek, C. (2011). Velilerin okul tutumu ve eğitime katılım düzeyleri ile aileye bağlı bazı faktörlerin ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavları (SBS) üzerindeki etkisi. *Pegem eğitim ve öğretim dergisi*, 1(2), 69-79.
- Jeynes, W. H. (2011). *Parental involvement and academic success*. NY: Routledge.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1), 69-83.
- Kocabaş, E. Ö. (2016). Eğitim sürecinde aile katılımı: Dünyada ve Türkiye'deki çalışmalar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 143-153.
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2020, 39(1), 104-121

- LaRocque, M., Kleiman, I., & Darling, S. M. (2011). Parental involvement: The missing link in school achievement. *Preventing School Failure, 55*(3), 115-122.
- Lawson, M. A. (2003). School-family relations in context: Parent and teacher perceptions of parent involvement. *Urban education, 38*(1), 77-133.
- Lindberg, E. N. A. (2014). Eğitim fakóltesi son sınıf öğrencilerinin aile katılımı ile ilgili görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 14*(4), 1339-1361.
- Mason, J. (2002). *Qualitative researching*. London: SAGE.
- Özbaş, M., & Badavan, Y. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin okul-aile ilişkileri konusunda yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler. *Eğitim ve Bilim, 34*(154), 69-81.
- Pena, D. C. (2000). Parent involvement: Influencing factors and implications. *The Journal of Educational Research, 94*(1), 42-54.
- Robinson, K., & Harris, A. L. (2014). *The broken compass parental involvement with children's education*. Cambridge: Harvard University.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online, 8*(2), 23-74.
- Smits, J., & Hoşgör, A. G. (2006). Effects of family background characteristics on educational participation in Turkey. *International Journal of Educational Development, 26*(5), 545-560.
- Şad, S.N. & Gürbüzürk, O. (2013). Primary School Students' Parents' Level of Involvement into their Children's Education. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri-KUYEP/Educational Sciences: Theory & Practice, 13*(2), 993-1011.
- Şahin, F. T., & Özbey, S. (2009). Okul öncesi eğitim programlarında uygulanan aile katılım çalışmalarında baba katılımının yeri ve önemi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 5*, 30-39.
- Tabak, H. (2019). Öğrenme Ortamı Olarak Okul ve Sınıf. E. Karip (Ed). *Eğitime Giriş*. içinde (s. 280-311). Ankara: Pegem Akademi.
- Thomas, N. (2002). *Children, family and the state: Decision-making and child participation*. Great Britain: Macmillan.
- Tomul, E. (2007). Türkiye'de eğitime katılım üzerinde gelirin etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi, 22*(2), 122-131.
- Ünal, A., Yıldırım, A., & Çelik, M. (2010). İlköğretim okulu müdür ve öğretmenlerinin velilere ilişkin algılarının analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23*, 261-272.
- Won Kim, S. (2018). Parental involvement in developing countries: A meta-synthesis of qualitative research. *International Journal of Educational Development, 60*, 149-156.
- Yenipınar, Ş., & Yıldırım, K. (2017). Analyzing the psychological unsafety in schools in terms of individual and institutional variables. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 23*(4), 717- 747. doi: 10.14527/kuey.2017.022
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, M. C., & Dönmez, B. (2008). Okul-aile işbirliğine ilişkin bir araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(23), 98-115.

Parental Involvement in Education: Does it Affect Socio-Economic Characteristics?

Extended Abstract:

Introduction

The interaction between the objectives of social productivity and equality in education is not complicated compared to other disciplinary and policy areas. It is possible to infer from the emphasis of theory developers and policy-makers on the contribution of human capital to economic growth that a highly-skilled workforce is important in increasing economic prosperity. At the same time, it is very difficult to isolate from social goals related to equality of opportunity and more inclusive society, and for many, an important objective of the education system is to promote citizenship and active participation in society.

Parental involvement research in Turkey has frequently studied topics such as school-parent associations and management in schools (Akbaşlı & Kavak, 2008; Bayrakçı & Dizbay, 2013; Gökçe, 2000; Özbaş & Badavan, 2010; Yıldırım & Dönmez, 2008); school-environment relationship (Çalık, 2007); school image of parents (Bakioğlu & Bahçeci, 2010); student-parent-school agreement (Ereş, 2010); the relationship between parental involvement and student achievement (Gül, 2007; İpek, 2011; Keçeli-Kaysılı, 2008); opinions of students, teachers, and administrators regarding parental involvement in education process (Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010; Lindberg, 2014; Ünal, Yıldırım & Çelik, 2010); parental involvement studies throughout the World and Turkey (Kocabaş, 2016); and parental involvement in pre-school education and private education institutions (Bayraktar, Güven & Temel, 2016; Çakmak, 2010; Gül, 2007; Keçeli-Kaysılı, 2008; Sucuoğlu, 1996; Şahin & Özbey, 2009). However, there is limited research into the effect of income on involvement in education (Smits & Hoşgör, 2006; Tomul, 2007). Family is a dimension of education that education cannot control in school and the class as a learning environment (Tabak, 2019). For this reason, parental involvement in education is a topic that must be examined in depth. Given the lack of national-level research into the effect of family income on parental involvement in education and education expenses, this study aimed to mainly determine the effect of family income on parental involvement in education and the suggestions of the parents. In this context, the sub-objectives of the study were determined as follows: concerning the families with children studying in a private school, i) the importance of the parental involvement in education, what families do for contributing to education during out of school-times, and parents' views on how they can get involved in school-classes; ii) the results regarding the differentiation in parents' opinions about involvement in education according to household income; and iii) the results regarding the differentiation in opinions of parents about involvement in education according to expenses for enriching a child's learning and life in out of school environments.

Model of Research

The study was carried out in a mixed design in which qualitative and quantitative research were used together. The answers to the sub-objectives of the study were sought in the exploratory sequential mixed design. In exploratory sequential design studies, the aim is to quantitatively test the findings explored by the qualitative design (Creswell, 2017). With this respect, the study first explored the socio-cultural and economic variables by handling the importance of parental involvement in education, what families do for contributing to education during out of school-times, and parents' qualitative views on how they can get involved in schools-classes. Then the study tried to reach quantitative results regarding the differentiation in parents' opinions about involvement in education according to household income and expenses for enriching a child's learning and life in out of school environments. The study data were obtained from the parents of a private middle school with branches in İstanbul and Ankara provinces in Turkey. The study data were collected using (1) a parental involvement interview form, which provided qualitative data, and (2) a parental involvement scale, which provided quantitative data. Firstly, the study analyzed the qualitative data to determine the basic opinions of parents in the study group about parental involvement in education. Afterward,

within the scope of socio-cultural and socio-economic variables, a quantitative analysis was conducted by administering the parental involvement scale.

Results, Discussion and Pedagogical Implications

With respect to families with children studying in private schools, on the qualitative dimension, this study aimed to determine the importance of the parental involvement in education, what families do for contributing to education during out of school-times, and parents' views on how they can get involved in schools-classes, while on the quantitative dimension, the study tried to determine the results regarding the differentiation in parental involvement views according to household income and expenses for enriching a child's learning and life in out of school environments. Within the scope of the data obtained, on the qualitative dimension, the study revealed that private school parents generally believed an uneducated society made life difficult and that the education given in the family would make up the basis of the education that would be received in the coming years. Parents reported that their involvement in schools and classes would be possible when their desire to see their children's growth was kept alive. Concerning the advantages and disadvantages of the involvement in education at school or home, more parents found the involvement positive. On the other hand, on the quantitative dimension, the total score of parental involvement in education was determined to lay out a difference according to the household income and the total amount spent for enriching a child's learning and life outside the school environment.

Although parental involvement is mostly understood as attending parent meetings or meeting children's educational needs, parental involvement in education includes other activities that facilitate children's learning (Anderson & Minke, 2007; Fan & Williams, 2010). Parental involvement in homework can vary by the relationship between family history and educational outcomes (Barnett & Baruch, 1987; Pena, 2000). Therefore, discussing the importance given to education by families and examining parental involvement can express a holistic approach.

The study concluded that there was a significant difference between the total score of parents' opinions on involvement in education and household income and the total amount spent for enriching a child's learning and life outside the school environment. Theoretically, as the socio-economic level of the family increases, parental involvement in education is expected to increase (Barnard, 2004; Corak, Lipps & Zhao, 2004; DePlanty, Coulter-Kern & Duchane, 2007; Harris & Goodall, 2008; Kocabaş, 2016; Tomul, 2007). However, it is noteworthy that as the income status increased in the study, there was no linear increase in the mean score of parental involvement according to income status.

There are many different parties in terms of establishing a successful family involvement program. Therefore, it may not be the right start to give full responsibility to one party alone. For this reason, each party has a role to play in promoting more involvement. However, the lack of evidence linking parental involvement in management to student achievement should not mean that parents should not be included in the school's decision-making process. Within the scope of the findings of the study, the study made some suggestions to increase parental involvement in education by providing education and family integration to parties and stakeholders concerned including school administrators, teachers, families or parents, senior managers responsible for teacher training and education system, decision-makers, and policymakers.

Key Words: *Involvement in education, parental involvement, socio-economic and cultural characteristics*